

*Ромашко О.М., доцент
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, Україна*

СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Відносно новим напрямком розвитку економічної науки на сьогодні є економічна безпека підприємства.

Забезпечення стійких темпів зростання виробництва і результатів економічної діяльності на підприємстві; досягнення цілей, що відповідають інтересам його власників та суспільства не можливе без розробки та проведення самостійної стратегії підприємств, без забезпечення ефективної системи його фінансової стійкості та безпеки.

Недостатня увага до проблем фінансової стійкості та безпеки підприємства може привести, навіть при високій дохідності бізнесу, до того, що компанія може стати об'єктом для ворожого поглинання, а з іншого боку, прискорені темпи росту бізнесу викликають високу залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що може призвести до втрати фінансової стійкості та самостійності у прийнятті управлінських рішень.

Недавня світова фінансово-економічна криза вже зачепила цілий ряд секторів вітчизняної економіки та вплинула на діяльність багатьох підприємств і установ. Зниження доступності кредитів та відтік інвестицій призвели до скорочення обсягів виробничої діяльності українських підприємств та до згортання попиту і пропозиції на товарних і фінансових ринках. В результаті перед більшістю економічних суб'єктів гостро постала проблема створення дієвої системи економічної безпеки, здатної забезпечити зниження рівня загроз для підприємств і фінансових установ у майбутньому.

Питання економічної безпеки стають дедалі актуальнішими і в аспекті національної безпеки.

Поняттю економічної безпеки підприємства та факторам впливу на діяльність підприємства приділена увага в працях вітчизняних учених, таких як: Ермошенко М.М., Кириченко О.А., Кім Ю.Г., Гаєць В.М., Пригунов П.Я., Сідак В.С., Білоусова І.А., Захаров О.І. та ін.

Багато науковців економічну безпеку трактують розуміють як стан, за якого досягається стійкий економічний і фінансовий розвиток, надійний майновий захист підприємства [1]; інші вбачають в ній заходи по досягненню такого стану [2, 3].

Але більш коректним виглядає саме визначення економічної безпеки підприємства в Концепції економічної безпеки країни, тобто стану захищеності життєво важливих інтересів підприємства від реальних і потенційних джерел небезпеки або економічних загроз. Таке визначення може вважатися достатньо коректним, оскільки заходи, методи по досягненню такого стану –

це вже управління економічною безпекою. Головні завдання управління системою економічної безпеки підприємства – передбачення та випередження можливих загроз, що призводять до кризового стану, а також проведення антикризового управління, яке спрямоване на виведення підприємства з кризового стану; мінімізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічному стану суб'єкта підприємництва, зокрема його фінансовим, матеріальним, інформаційним, кадровим ресурсам на основі розробленого комплексу заходів економіко-правового та організаційного характеру.

Економічна безпека підприємства характеризується сукупністю якісних і кількісних показників, найважливішим серед яких вважається рівень економічної безпеки, який визначається станом використання корпоративних ресурсів за критеріями рівня економічної безпеки підприємства. Цей показник залежить від спроможності керівництва підприємства і спеціалістів ефективно уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища.

З метою досягнення найбільш високого рівня економічної безпеки підприємство має проводити роботу із забезпечення максимальної безпеки основних функціональних складових своєї роботи.

Головні завдання управління системою економічної безпеки підприємства – передбачення та випередження можливих загроз, що призводять до кризового стану, а також проведення антикризового управління, яке спрямоване на виведення підприємства з кризового стану; мінімізація зовнішніх і внутрішніх загроз економічному стану суб'єкта підприємництва, зокрема його фінансовим, матеріальним, інформаційним, кадровим ресурсам на основі розробленого комплексу заходів економіко-правового та організаційного характеру.

Функціональні складові економічної безпеки підприємства – це сукупність основних напрямів його економічної безпеки, що істотно відрізняються один від одного за своїм змістом [2].

Окрім того, необхідним є визначення економічної безпеки на макро-, мезо- та макрорівнях [4].

Макроекономічний аспект економічної безпеки передбачає формування економічної безпеки країни, під якою доцільно розуміти здатність держави забезпечити та підтримувати оптимальні умови для її економічного розвитку, гарантувати належний рівень життя громадян й реалізацію державних інтересів.

Мезорівень економічної безпеки полягає у забезпеченні регіональної економічної безпеки, яку доцільно розглядати, як здатність регіону протистояти негативному впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ і спрямованість ефективно використовувати потенціал регіону.

Мікрорівень економічної безпеки полягає у забезпеченні економічної безпеки окремих суб'єктів господарювання. Під економічною безпекою підприємства, на нашу думку, слід розуміти здатність суб'єкта господарювання забезпечити стійкий розвиток в умовах економічної нестабільності.

Таким чином, система економічної безпеки підприємства – це комплексне поняття, до складу якого входять суб'єкти, об'єкти та механізм реалізації

безпеки на підприємстві.

Система економічної безпеки кожного підприємства є індивідуальною, її повнота і дієвість залежать від чинної в державі законодавчої бази; від обсягу матеріально-технічних і фінансових ресурсів, виділених керівниками підприємств; від розуміння кожним з працівників важливості гарантування безпеки бізнесу, а також від досвіду роботи керівників служб безпеки підприємств.

Література

1. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмошенко. – К., 2001. – 240 с.
2. Особливості гарантування економічної безпеки підприємницької діяльності в ринкових умовах : монографія/ [Долженков О.Ф., Жуковська Ж.О., Головченко О.М.] ; за ред. О.Ф. Долженкова. – Одеса: ОЮІ ХНУВС, 2007. – 208 с.
3. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання : монографія / [О. А. Кириченко, М. П. Денисенко, В. С. Сідак, С. М. Лаптев, С. А. Єрохін, О. І. Захаров, П. Я. Пригунов та ін.]. – К. : ІМБ Університету економіки та права «КРОК», 2010. – 412 с.
4. Сумець О.М. Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека: [навч. посіб.] / О.М. Сумець, М.Б. Тумар. – К. : «Хай-Тек Прес», 2008. – 400 с.

Руденко В.К., студентка
Метлушко С.К., старший преподаватель
Гомельский государственный университет имени Ф. Скорины
г. Гомель, Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ ОЦЕНКИ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА ОРГАНИЗАЦИИ

В настоящее время организация рассматривается как самостоятельный субъект хозяйствования, представляющий собой многогранную социально-экономическую систему. Развитие процессов глобализации привело к изменению роли организаций, которые стали активными участниками не только внутринациональных экономических связей, но и действующими субъектами мировых конкурентных процессов, способными осуществлять внешнеэкономическую деятельность. Это дало возможность максимально использовать имеющиеся социально-экономические ресурсы